

Universitätsbibliothek Paderborn

Decisiones Practicæ Casuum Conscientiæ Selectorum In Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Pars Altera Decisionum Practicarum Casuum Conscientiæ Selectorum In
Praxi, Et Foro Interno Quotidie Occurrentium, Omnibusque, Præsertim
Ecclesiasticis, Qui Sui, Et Aliorum Curam Gerunt, Perutilium, Resolutorum

Leonardelli, Bonaventura

Augustæ Vindelicorum ; Græcii, 1739

Q. 1. An reperta hæc Scheda pro valida habenda sit, an verò bona à patre
relicta ad filios ab intestato devolvantur?

urn:nbn:de:hbz:466:1-41144

probata, & recepta sint juxta C. *Ecclesia de Const.* siquidem Summus Pontifex plenissimam habet potestatem in Principes Sæculares, quantum finis supernaturalis, bonumque animarum spirituale postulat; cum ergo solennitates testamentorum jure civili sint introductæ, ac requisitæ; hæ in causis piis, & Ecclesiasticis locum non habent, sed in iis standum est jure naturali, & gentium in bonum animarum, prout statuit Alexander III. C. *relatum cit.* atque aded quod attinet ad causas pias tam in testamento, quam legato sufficit, quocunque signo externo voluntatem defuncti declaratam esse; quia jure naturali, ac gentium plus non requiritur. Ex quibus sequitur.

392 Ad 1. Q. Dicendum esse, dispositionem illam Titii in Scheda repertam, utpote factam in causas pias subsistere, & pro valida habendam esse, siquidem certò constet schedam illam Titii manu scriptam fuisse; prout in posito casu certò constabat, fatente etiam filio Paulo Sacerdote in illa Scheda præterito; validum quippe est testamentum, & quæcunque ultima voluntas ad causas pias manu testatoris scripta, etsi nullus testis adhibitus fuerit, modò sufficienter constet, esse testatoris scripturam, prout docent Covar. l. c. Molin. l. c. Tiraq. *privil.* 4. & 2. Less. l. 2. c. 19. *dub.* 2. aliique communiter, & constat ex dictis, siquidem in

testamento, & legato ad causas pias nulla requiritur juris civilis solennitas, sed solo naturali, divino, ac gentium omnium jure subsistit: Nec interventus testium requiritur ad substantiam, sive solennitatem testamenti; licet sæpè duo, vel tres requirantur, non quasi sine eis in se non sit validum, sed solum ad faciendam fidem, & ad probandum in foro exteriori, ut in eo pronuntietur validum, de quo solo foro Sermo est in C. *relatum*; ubi Alex. III. Pontifex mandat Judicibus, *quatenus si causa talis (super relictis Ecclesia) ad eorum examen deducta sit, eam non secundum leges, sed secundum decretorum Statuta tractent, tribus, aut duobus legitimis testibus requisitis: quoniam scriptum est Deut. 17. In ore duorum, vel trium testium stet omne verbum.*

Quare id, quod Stando in solo jure naturali sufficit, ut dispositio aliqua in se valida sit, sufficit, ut hujusmodi testamenta, & legata ad pias causas valida sint in foro conscientia. Quocirca quando hæredibus certò constat, voluntatem testatoris fuisse, ut aliquid in piam causam expenderetur, esto voce solum id reliquerit, nec possit in foro externo sufficienter per testes probari; in foro tamen conscientia tenentur id solvere, ac satisfacere; non enim probatione opus est, quando de veritate constat. Ob eandem

hanc rationem, si aliquid alicui datum esset occultè à testatore, ut illud post testatoris mortem expenderet in aliquam piam causam, vel ut sibi tanquam pauperi applicaret, valida esset talis dispositio in foro conscientiae, tenereturque talis juxta mentem testatoris id expendere, esto nullus adfuerit testis, nullaque ea de re confecta fuerit scriptura. Idem DD. complures affirmant de casu, quo moriturus cœpit condere testamentum, aut codicillum, & morte præventus non potuit illud ad finem perducere; ubi licèt secundùm alia non pia irritum sit, valet tamen quoad pia legata, quæ in sua illa imperfecta dispositione jam expresserat, nec obest quòd voluntatem suam mutare potuerit; nam cum nullam re ipsa mutationem significaverit, aut fecerit, naturali pariter, ac Canonico jure firma manere debet, ut docent Bartol. *l. in testam. ff. de fidei commis.* Covar. *l. c. n. 14.* Abb. *in c. 1. & penult. de success. ab intestato.* Tiraq. *privil. 7.* Molina *l. c.* Laym. *tr. 5. c. 2.* aliique.

393 Ad 2. Q. R. Affirmativè; pater enim debet legitimam filio *l. scimus 36. §. illud præterea 2. ibi ne filius fraudetur debito naturali, C. de in off. test.* quâ proin sine legitima causa eum privare non potest, adeò, ut si in minori quantitate sit institutus, quàm esset legitima ei debita, eidem conce-

datur actio ad supplementum usque ad integram legitimam portionem; non tamen actio inofficiosa adversus testamentum, uti post *l. omnimodo C. de inoffic. test.* expressè habetur in *Authent. ut cum de appell. cognos. §. hac autem disposuimus, his verbis: si qui hæredes fuerint nominati, etsi certis rebus jussi fuerint esse contenti, hoc casu testamentum quidem nullatenus solvi præcipimus: quid quid autem minus eis legitima portione relictum est, hoc secundùm nostras alias leges ab hæredibus impleri.* Quod si tamen parens causam legitimam ingraticudinis addidit, cur velit, ut non plus accipiat, actio ad supplementum non conceditur juxta *citt. leg. omnimodo & c.* Dixi causam legitimam; nam ex præscripto *Novell. 115. c. 3.* ut filius possit à patre ex hæreditariis tria requiruntur. 1. Ut fiat ex causa justa: 2. Ut illa causa difertè, & in specie in testamento exprimatur. 3. Ut causa exhæreditionis ab hærede in testamento instituto probetur. &c. Porrò legitimæ debitæ descendentibus nullum gravamen, modus, conditio, dilatio apponi potest, quòd si apponatur, licèt filio non concedatur querela inofficiosa ad annullandum tale testamentum, attamen gravamen, modus, conditio, dilatio sunt ipso jure nulla, non secùs, ac si non essent apposita, ut tenet communis DD. apud, & cum Ant. Gomez *1. tom. variar. resolut. c. 11. n. 24.* & expressè habetur, *leg. quoniam*